

ZEMLJOTRES U BANJA LUCI I NJEGOVE POSLJEDICE ZA GEODETSKI ZAVOD SARAJEVO

Nenadni zemljotres u Banja Luci pogodio je cjelokupno stanovništvo Bosanske Krajine i privredne organizacije na tom području i prouzrokovao im velike materijalne štete. Posljedice zemljotresa bitno su se odrazile i na poslovanje Geodetskog zavoda, koji je u momentu zemljotresa na poslovima izrade planova i premjera grada i područja opštine Banja Luka imao 80 geodetskih stručnjaka na radu u Banja Luci.

Srećna je okolnost bila da se je većina radnika nalazila na terenu, a ostali da su bili van zgrada, tako da niko niti od radnika niti članova njihovih porodica nije nastradao niti je povrijeđen.

Medjutim, zemljotres je prouzrokovao znatne materijalne štete Zavodu i radnicima stalno zaposlenim u Banja Luci. Dobar dio stanova naših radnika je oštećen, a ima ih i za rušenje. Da bi donekle ublažili prve poteškoće prouzrokovane zemljotresom, Zavod je odmah dodijelio svim radnicima iz Banja Luke po 1.000 dinara kao prvu pomoć.

Poslovne prostorije u kojima je bila smještena radna jedinica Banja Luka sa 43 radnika, onesposobljene su za rad. Nije izvršena potpuna procjena, tako da se još ne mogu ocijeniti štete na osnovnim sredstvima i elaboratu. Štete koje su nastale radi prekida rada kao i kasnijeg nastavka radova pod nenormalnim uslovima cijene se na oko 25 miliona starih dinara.

Držanje naših radnika u ovom periodu bilo je na visini. Odmah poslije zemljotresa svi su se stavili na raspolaganje i tražili dalje zadatke. Shvatajući neophodnost geodetskih podloga za hitna urbanistička rješenja, zadržali smo sve radnike na terenu i poslije zemljotresa, kako bi završili planirane radove. Zahvaljujući tome, lijepom vremenu i zalaganju, uspjeli smo završiti sve radove sem detaljnog nivelmana. Treba napomenuti da je naročito bilo otežano dovršenje radova u porušenom gradu, na radovima poligonometrijske i nivelmanske mreže, jer su ruševine smetale radu a postojala je i opasnost od rušenja već oštećenih objekata.

U prvim danima poslije zemljotresa pristupili smo reambulaciji postojeće karte R 1:2500, prenošenjem podataka sa fotoskica na te karte radi njihovog upotpunjavanja, a što je bilo neophodno potrebno svim službama koje su radile na sredjivanju prilika u porušenoj Banja Luci.

Zahvaljujući poduzetim mjerama da se radovi nastave, obezbjeđili smo da u najkraćem roku izradimo planove R 1:1000 sa 3 lokacije (Rebrovac, Petričevac-Paprikovac i Budžak) sa površinom od oko 800 ha, što je bilo vrlo hitno radi detaljnog urbanističkog rješavanja ovih područja.

I ovdje je došla do izražaja solidarnost naših radnika sa postradalim u Banja Luci, radilo se neprekidno u 3 smjene i na dane odmora, tako da su situacije date u rekordno kratkom vremenu.

Uslovi pod kojima sada žive i rade naši radnici stalno zaposleni u Banja Luci su vrlo teški. Neke od njih koji nisu bili porodično vezani za Banja Luku premjestili smo privremeno u Sarajevo, a ostali su produžili rad po stanovima koji nisu bili mnogo oštećeni. Poznavajući prirodu geodetskih poslova i njihovu preciznost, možemo ocijeniti teške uslove ovakvog rada.

Sve pomenute poteškoće, kao i velike materijalne štete stvorili su Zavodu takve probleme, koje neće moći sam savladati, posebno po pitanju poslovnog prostora u Banja Luci i normalnog nastavka radova.

Treba napomenuti da je u cjelokupnoj nesreći prouzrokovanoj zemljotresom, povoljna okolnost bila da su se prije zemljotresa izvodili geodetski radovi na premjeru Banja Luke, što je omogućilo davanje potrebnih geodetskih podloga u vrlo kratkom vremenu, kao i davanje podataka za proučavanje pomjeranja tla.

Neposredno prije zemljotresa završena su mjerenja na mreži gradske triangulacije, poligonometrije i reda i gradskog nivelmana. Odmah poslije zemljotresa ponovno se je otpočelo sa ponovnim mjerenjima u mreži gradskog nivelmana, a planirano je i ponovno mjerenje u mreži gradske triangulacije. Ovo je jedinstvena prilika da se raspolaže sa ovakvim podacima, a uzimanje istih podataka neposredno poslije zemljotresa i kasnije kada se tlo smiri, korisno će poslužiti, u širim razmjerama, za proučavanje pomjeranja tla trusnih područja poslije zemljotresa.

Kazić Nezir, geod.ing.